

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Andrzej Wasilewski

w sprawie z wniosku E. H.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych - Oddziałowi w R.
o zwrot nienależnie pobranego świadczenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 18 lutego 2005 r.,
na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w L.
z dnia 15 września 2004 r., sygn. akt III AUa .../03,

odmawia przyjęcia kasacji do rozpoznania.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w L. wyrokiem z dnia 15 września 2004 r. (III AUa 893/03) oddalił apelację wnioskodawcy – E. H. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 26 czerwca 2003 r. (oddalającego jego dowołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 lutego 1997 r. wstrzymującej z dniem 1 lutego 1997 r. dalszą wypłatę na rzecz wnioskodawcy wcześniejszej emerytury i zobowiązującej go do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

W kasacji od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 15 września 2004 r. pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił naruszenie: po pierwsze – art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) oraz art. 37 ust. 6 ustawy z dnia 25 lipca 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.

U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137 ze zm.), co do uznania, że wnioskodawca jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia społecznego; po drugie – art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę przez Sąd tego, czy świadectwo pracy powoda, z którego wynikało, iż był zatrudniony w Spółce ‘. od dnia 1 stycznia 1994 r. do dnia 31 marca 1994 r. na stanowisku kierownika handlowego, a stosunek pracy został rozwiązany w związku z likwidacją etatu za porozumieniem stron, zostało wystawione i przekazane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez zakład pracy – Spółkę ‘R. Sp. z o.o. Równocześnie, jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie kasacji do rozpoznania pełnomocnik wnioskodawcy wskazał potrzebę wyjaśnienia zagadnienia prawnego: „czy można – w świetle art. 37 ust. 6 ustawy z dnia 25.11.1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem Zakładowi przez zakład pracy nieprawdziwych danych mających wpływa na prawo do świadczeń lub ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń obciąża zakład pracy – obciążyć obowiązkiem zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczenia społecznego pracownika w przypadku, gdy podstawę do przyznania tego świadczenia stanowiło wydane przez zatrudniającego go pracodawcę świadectwo pracy zawierające nieprawdziwe dane co do sposobu rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę poprzez wskazanie, iż nastąpiło ono w związku z likwidacją stanowiska w sytuacji, gdy zdarzenie nie miało miejsca. Należy bowiem zauważyć, iż – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (art. 97 Kodeksu pracy) – obowiązek wydania pracownikowi po zakończeniu stosunku pracy świadectwa pracy i umieszczenie w nim określonych danych ciąży na pracodawcy. Mając na uwadze powyższe obciążenie pracownika konsekwencjami finansowymi, jakie wywołała na gruncie przepisów o ubezpieczeniach społecznych treść wystawionego mu przez pracodawcę świadectwa pracy, które zawierało dane niezgodne ze stanem faktycznym, powinno obciążać pracodawcę, a nie jak przyjął Sąd w zaskarżonym wyroku – pracownika. (...) skarżony wyrok Sądu Apelacyjnego oczywiście narusza prawo (...)” W konsekwencji, w kasacji sformułowany został wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w L. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach

postępowania albo o orzeczenie co do istoty sprawy i uwzględnienie odwołania wnioskodawcy oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania za wszystkie instancje.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja powinna czynić zadość szczególnym wymaganiom formalnym określonym w art. 398⁴ k.p.c.(do dnia 5 lutego 2005 r.: art. 393³ k.p.c.), w tym – poza przytoczeniem podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia – powinna ona zawierać także „wniosek o przyjęcie kasacji do rozpoznania i jego uzasadnienie” przedstawienie okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie” (art. 398⁴ § 1 pkt. 3 KPC), które stanowią odrębny element formalny kasacji jako pisma procesowego. Oznacza to w szczególności, że w kasacji należy wykazać (*sic!*), iż w sprawie, której ona dotyczy, bądź „występuje istotne zagadnienie prawne” (art. 393 § 1 pkt 1 KPC – *a contrario*), bądź „istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie” (art. 393 § 1 pkt. 2 KPC – *a contrario*), bądź też „zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo” albo „zachodzi nieważność postępowania” (art. 393 § 2 KPC). Wnoszący kasację nie może przy tym ograniczyć się do powtórzenia w jej treści jednego lub kilku ustawowych sformułowań, do którego lub których pragnie nawiązać, jako do „okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji”, lecz obowiązany jest do profesjonalnego prawniczego uzasadnienia wskazanej lub wskazanych „okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji” i to w kontekście okoliczności faktycznych i prawnych tej sprawy, której kasacja ta dotyczy. Nie spełnienie tego wymagania kasacji stanowi tzw. brak istotny kasacji, bowiem kasacja taka nie czyni zadość wymaganiu formalnemu określonymu w art. 393³ § 1 pkt 3 KPC, a to w konsekwencji skutkować musi jej odmową jej przyjęcia do rozpoznania. Wymaganiu temu w żadnym razie nie czyni zadość sformułowanie w *petitum* kasacji – jak to ma miejsce w niniejszej sprawie – jedynie ogólnie sformułowanego pytania o to, „czy można – w świetle art. 37 ust. 6 ustawy z dnia 25.11.1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem Zakładowi przez zakład pracy nieprawdziwych danych mających

wpływa na prawo do świadczeń lub ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń obciąża zakład pracy – obciążyć obowiązkiem zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczenia społecznego pracownika w przypadku, gdy podstawę do przyznania tego świadczenia stanowiło wydane przez zatrudniającego go pracodawcę świadectwo pracy zawierające nieprawdziwe dane co do sposobu rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę poprzez wskazanie, iż nastąpiło ono w związku z likwidacją stanowiska w sytuacji, gdy zdarzenie nie miało miejsca.” – zważywszy, że odpowiedź na tak sformułowane pytanie nie jest możliwa bez równoczesnego przeanalizowania dyspozycji art. 37 ust. 2 pkt 2 tej samej ustawy, a w konsekwencji także w oderwaniu od ustaleń faktycznych dotyczących określonej sprawy. Tymczasem uzasadnienie kasacji w ogóle nie nawiązuje do wskazanego kontekstu prawnego i faktycznego sformułowanego w niej zagadnienia prawnego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 393⁷ § 1 KPC w związku z art. 393 § 1 pkt 3 KPC orzekł jak w sentencji.

Teza:

Nie czyni zadość wymaganiu 'przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie kasacji do rozpoznania' (art. 393³ § 1 pkt 3 KPC) sformułowanie w *petitum* kasacji jedynie ogólnego pytania o to, „czy można – w świetle art. 37 ust. 6 ustawy z dnia 25.11.1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem Zakładowi przez zakład pracy nieprawdziwych danych mających wpływa na prawo do świadczeń lub ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń obciąża zakład pracy – obciążyć obowiązkiem zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczenia społecznego pracownika w przypadku, gdy podstawę do przyznania tego świadczenia stanowiło wydane przez zatrudniającego go pracodawcę świadectwo pracy zawierające nieprawdziwe dane co do sposobu rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę poprzez wskazanie, iż nastąpiło ono w związku z likwidacją stanowiska w sytuacji, gdy zdarzenie nie miało miejsca.” – zważywszy, że odpowiedź na tak sformułowane pytanie nie jest możliwa bez równoczesnego przeanalizowania dyspozycji art. 37 ust. 2 pkt 2 tej samej ustawy, a w konsekwencji także w oderwaniu od ustaleń faktycznych dotyczących określonej sprawy.